

ND- CO-06**CERTIFIKACIJSKA SHEMA dvigala – modul G**

Avtor dokumenta	Ivan Božič
Pregledal	Mladen Dominik, Saša Žebovec
Odobril	Maja Metelko

VSEBINA

1. PROIZVODI IN ZAHTEVE.....	3
2. OBVEZNOSTI PROIZVAJALCA IN PRIGLAŠENEGA ORGANA.....	4
3. OPIS PROCESA.....	5
4. PREKINITEV VELJAVNOSTI, ZAČASNI ODVZEM ALI PREKLIC CERTIFIKATA.....	7
5. PRITOŽBE IN PRIZIVI.....	7
6. CERTIFIKACIJSKA DOKUMENTACIJA.....	8
7. SPREMEMBE, KI VPLIVAJO NA CERTIFIKACIJO.....	8
8. OSTALI POGOJI IN POSTOPKI.....	9
9. OBVLADOVANJE SPREMEMB.....	10

CERTIFIKACIJSKA SHEMA – Modul G

1. PROIZVODI IN ZAHTEVE

Proizvodi - osebna in tovorno-osebna dvigala,

ki se stalno uporabljajo v stavbah in konstrukcijah ter so namenjena za prevoz:

- oseb,
- oseb in blaga,
- samo blaga, če je nosilec dostopen, to pomeni, da lahko oseba brez težav vstopi vanj, in je opremljen s krmilnimi napravami, nameščenimi znotraj nosilca ali v dosegu osebe, ki je v njem.

Zahteve za postopek ugotavljanja skladnosti:

Skladnost na podlagi preverjanja enote je postopek ugotavljanja skladnosti, s katerim priglašeni organ oceni, ali montirano dvigalo izpolnjuje veljavne bistvene zdravstvene in varnostne zahteve iz Priloge 2 Pravilnik o varnosti dvigali (Uradni list RS, št. 44/24 - v nadaljevanju: pravilnika) oziroma Direktiva 2014/33/EU o dvigalih.

Harmonizirani standardi (upoštevajo se izdaje, ki veljajo v času izvajanja postopka certificiranja), **ki ustvarjajo domnevo o skladnosti:**

SIST EN 81-20 ¹	Varnostna pravila za konstruiranje in vgradnjo dvigal (liftov) - Dvigala za prevoz oseb in blaga - 20. del: Osebna in tovorno-osebna dvigala
SIST EN 81-50 ¹	Varnostna pravila za konstruiranje in vgradnjo dvigal (liftov) - Pregledi in preskusi - 50. del: Pravila konstruiranja, izračuni, pregledi in preskusi sestavnih delov dvigal
SIST EN 81-70 ¹	Varnostna pravila za konstruiranje in vgradnjo dvigal (liftov) - Posebne izvedbe osebnih in osebno-tovornih dvigal - 70. del: Dostopnost dvigal za osebe, vključno z invalidi
SIST EN 81-71 ¹	Varnostna pravila za konstruiranje in vgradnjo dvigal (liftov) - Posebne izvedbe osebnih in osebno-tovornih dvigal - 71. del: Dvigala odporna proti vandalizmu
SIST EN 81-72 ¹	Varnostna pravila za konstruiranje in vgradnjo dvigal (liftov) - Posebne aplikacije za osebna in osebno-tovorna dvigala - 72. del: Dvigala za gasilce
SIST EN 81-73 ¹	Varnostna pravila za konstruiranje in vgradnjo dvigal (liftov) - Posebne aplikacije za osebna in osebno-tovorna dvigala - 72. del: Obnašanje dvigal (liftov) v primeru požara.
SIST-TS CEN/TS 81-76	Varnostna pravila za konstruiranje in vgradnjo dvigal (liftov) - Posebne izvedbe osebnih in osebno-tovornih dvigal - 76. del: Uporaba osebnih dvigal za evakuacijo invalidnih oseb
SIST EN 81-58 ¹	Varnostna pravila za konstruiranje in vgradnjo dvigal (liftov) - Pregled in preskusi - 58. del: Preskus odpornosti vrat proti požaru
SIST EN 81-28 ¹	Varnostna pravila za konstruiranje in vgradnjo dvigal (liftov) - Dvigala za prevoz oseb in blaga - 28. del: Alarmi v osebnih in osebno-tovornih dvigalih
SIST-TS CEN/TS 81-29	Varnostna pravila za konstruiranje in vgradnjo dvigal (liftov) – Dvigala za prevoz oseb in tovora - 29. del: Razlage v povezavi z EN 81-20 do EN 81-28 (vključuje EN 81-1:1998 in EN 81-2:1998)

SIST EN 81-21 ¹	Varnostna pravila za konstruiranje in vgradnjo dvigal (liftov) – Dvigala za prevoz oseb in blaga - 21. del: Nova osebna in tovorno-osebna dvigala v obstoječih stavbah
IST-TP CEN/TR 81-12	Varnostna pravila za konstruiranje in vgradnjo dvigal (liftov) - Osnove in razlaga - 12. del: Uporaba EN 81-20 in EN 81-50 na posebnih trgih

¹ Standardi, harmonizirani z direktivo 2014/33/EU.

Zahteve za certifikacijski organ:

- Akreditacija po SIST EN ISO/IEC 17065 – Certifikacijski organ
- Akreditacija po SIST EN ISO/IEC 17020 – Preskusni laboratorij
- SIST EN ISO/IEC 17067 - Osnovna pravila za certificiranje proizvodov in smernice za sheme certificiranja proizvodov
- Postopki in navodila za delo certifikacijskega organa, ki so del sistema kakovosti družbe ZVD.

Veljavnost certifikata

- Največ 10 let

2. OBVEZNOSTI PROIZVAJALCA IN PRIGLAŠENEGA ORGANA

Obveznosti proizvajalca - monterja

- monter sprejme vse potrebne ukrepe, da proizvodni proces in njegovo spremljanje zagotovi skladnost dvigala z veljavnimi bistvenimi zdravstvenimi in varnostnimi zahtevami iz Priloge 2 pravilnika,
- monter se za preverjanje enote obrne na en sam priglašeni organ po lastni izbiri,
- monter pripravi tehnično dokumentacijo, ki omogoča ugotavljanje skladnosti dvigala z veljavnimi bistvenimi zdravstvenimi in varnostnimi zahtevami iz Priloge 2 pravilnika.

Obveznosti proizvajalca - monterja ali njegovega pooblaščenega predstavnika

- vloži zahtevek za izvedbo postopka preverjanja enote (OB-CO-12) - za preverjanje enote se obrne na en sam priglašeni organ po lastni izbiri.
- zagotovi, da so dvigalu priložena navodila za uporabo iz 6.2 točke Priloge 2 pravilnika v slovenskem jeziku. Taka navodila in vse oznake so jasni, razumljivi in čitljivi.
- zagotovi, da so na dvigalu označeni tip, serija, serijska številka ali druge identifikacijske sestavine.

Obveznosti certifikacijskega organa ZVD (CO):

- pregleda tehnično dokumentacijo in dvigalo ter opravi ustrezne preskuse, kakor so določeni v ustreznih harmoniziranih standardih, ali enakovredne preskuse, da preveri skladnost z veljavnimi bistvenimi zdravstvenimi in varnostnimi zahtevami iz Priloge 2 pravilnika. Preskusi vključujejo vsaj preskuse iz 3.3 točke Priloge 5 pravilnika,
- če dvigalo izpolnjuje bistvene zdravstvene in varnostne zahteve iz Priloge 2 pravilnika, izda certifikat o skladnosti v zvezi z opravljenimi preskusi.
- izpolni ustrezne strani v kontrolni knjigi, navedeni v 6.2 točki Priloge 2 pravilnika.
- če zavrne izdajo certifikata o skladnosti, podrobno navede razloge za zavrnitev. Kadar monter ponovno zaprosi za preverjanje, vlogo vloži pri istem priglašenem organu.
- hrani spisec pomembnih tehničnih dokumentov,
- obvesti druge priglašene in pristojne organe o potrebnih informacijah.

3. OPIS PROCESA

Postopek certificiranja (pregled tipa)

Postopek certifikacije	Podrobnejši opis in opombe
Sprejem vloge, izdaja ponudbe, prejem naročila, odprtje storitvenega naloga	<ul style="list-style-type: none">• Naročnik certifikacijskemu organu odda izpolnjen zahtevek – vlogo za preskušanje in certifikacijo (OB-CO-12).• Vloga vsebuje:<ul style="list-style-type: none">○ ime in naslov monterja in, če je vlogo vložil pooblaščen zastopnik, tudi njegovo ime in naslov;○ kraj, kjer je dvigalo montirano;○ pisno izjavo, da enaka vloga ni bila vložena pri nobenem drugem priglasišenem organu;○ tehnično dokumentacijo (kot priloga)• V primeru neustreznosti poziv za dopolnitev vloge.• Oseba, določena za vrednotenje, zahtevek za pregled enote pregleda, vodja CO pa jo odobri ali zavrne.• Sklep o zavržbi se sprejme, če:<ul style="list-style-type: none">○ vloga ni dopolnjena ali○ dokumentacija ni dostavljena,• Vodja CO sprejme sklep o ustavitvi postopka tudi na zahtevo monterja.• CO izda naročniku ponudbo ali nadaljuje postopek v primeru sklenjene pogodbe,• V primeru ponudbe – nadaljevanje postopka po prejemu naročila.
Vsebinski pregled tehnične dokumentacije	<ul style="list-style-type: none">• Tehnična dokumentacija vsebuje vsaj naslednje sestavine:<ul style="list-style-type: none">○ opis dvigala;○ načrt in delavniške risbe in diagrame;○ razlage, potrebne za razumevanje navedenih risb in diagramov ter delovanja dvigala;○ seznam upoštevanih bistvenih zdravstvenih in varnostnih zahtev;○ seznam harmoniziranih standardov, ki se uporabljajo v celoti ali deloma in katerih sklici so bili objavljeni na spletnih straneh ministrstva in, kadar navedeni harmonizirani standardi niso bili uporabljeni, opis rešitev, sprejetih za izpolnitev bistvenih zdravstvenih in varnostnih zahtev iz pravilnika, vključno s seznamom drugih ustreznih tehničnih specifikacij, ki so bile uporabljene. Pri delni uporabi harmoniziranih standardov se v tehnični dokumentaciji navedejo deli, ki so bili uporabljeni;○ izvod certifikatov o EU-pregledu tipa za varnostne komponente, ki so vgrajene v dvigalu;○ rezultate projektnih izračunov, ki jih je izvedel ali dal v izvajanje monter;○ poročila o preskusih;○ izvod navodil iz 6.2 točke Priloge 2 pravilnika.• V primeru neustreznosti izdamo Poročilo o ugotavljanju skladnosti dvigala (OB-CO-13) z ugotovljenimi neskladnostmi in pozivom za dopolnitev ali spremembo dokumentacije.

	<ul style="list-style-type: none"> • Sklep o zavržbi se sprejme, če dokumentacija ni popolna in ni dopolnjena.
Plan preskušanja	<ul style="list-style-type: none"> • Certifikacijski organ se na podlagi informacij na vlogi in po pregledu popolne dokumentacije odloči, kateri pregledi in preskusi so potrebni za dokazovanje skladnosti in izda naročilo v KO ZVD (OB-CO-18). Če je izvajalec vrednotenja v CO in preskusov v KO ista oseba, obrazca ni treba izdati. • KO mora biti akreditiran skladno z zahtevami standarda EN ISO/IEC 17020.
Poročila o vrednotenju v primeru neskladnosti	<ul style="list-style-type: none"> • Če so v postopku vrednotenja odkrite neskladnosti, CO naročniku posreduje Poročilo o ugotavljanju skladnosti dvigala z navedbo neskladnosti (OB-CO-13).
Nadaljevanje postopka po odpravi neskladnosti.	<ul style="list-style-type: none"> • Certifikacijski organ se na podlagi informacij o odpravi neskladnosti odloči, kateri pregledi in preskusi so morebiti še potrebni za dokazovanje skladnosti in izda naročilo v KO ZVD (OB-CO-18). Če je izvajalec vrednotenja v CO in preskusov v KO ista oseba, obrazca ni treba izdati.
Pregled informacij, Priporočilo za odločitev	<ul style="list-style-type: none"> • Certifikacijski organ zbere in opravi pregled vseh potrebnih informacij za ugotovitev skladnosti proizvoda in sprejme priporočilo za odločitev o certifikaciji – OB-CO-14.
Odločitev o certifikaciji	<ul style="list-style-type: none"> • Certifikacijski organ na podlagi ugotovitev pregleda in pozitivnega priporočila za odločitev o certifikaciji sprejme odločitev o certifikaciji OB-CO-14.
Izdaja certifikata o skladnosti	<ul style="list-style-type: none"> • Certifikacijski organ izda Certifikat o skladnosti (OB-CO-15), Poročilo o ugotavljanju skladnosti dvigala (OB-CO-13) je obvezna priloga certifikata. • Certifikacijski organ naročniku pošlje certifikacijsko dokumentacijo.

4. PREKINITEV VELJAVNOSTI, ZAČASNI ODVZEM ALI PREKLIC CERTIFIKATA

Če se pri nadzoru ali kako drugače ugotovijo neskladnost z zahtevami za certifikacijo, jih mora vodja CO preučiti in se odločiti za ukrep, ki lahko vključuje:

- nadaljevanje certifikacije pod pogoji, ki jih določi certifikacijski organ (npr. poostren nadzor),
- začasni odvzem certifikata, dokler naročnik ne izvede korektivnega ukrepa,
- preklic certifikata.

Ukrepi lahko vključujejo vrednotenje, pregled oziroma odločitev o certifikaciji in se izvajajo v skladu z ustreznimi navodili za delo.

Vodja CO mora v primerih, ko je veljavnost certifikata prekinjena, ali je certifikat začasno odvzet ali trajno preklican, ukrepati tako, da naredi spremembe na formalnih certifikacijskih dokumentih, javnih informacijah, pooblastilih za uporabo znakov itd., da zagotovi, da nobena oznaka ne bo nakazovala, da je proizvod še naprej certificiran.

Če je certifikat začasno odvzet vodja CO oblikuje sporočilo in sporoči naročniku:

- ukrepe, potrebne za prenehanje začasnega odvzema in ponovno vzpostavitev certifikacije za dvigalo,
- morebitne druge ukrepe, ki jih zahteva certifikacijska shema.

Ukrepi za reševanje začasnega odvzetega certifikata lahko vključuje vrednotenje, pregled oziroma odločitev o certifikaciji in se izvajajo v skladu z ustreznimi deli shem in navodil za delo.

Vodja CO prekliče certifikat v primerih:

- če se uporabi znak ustreznosti kot dokazilo o izpolnjevanju zahtev drugih standardov, ki niso bili osnova za certifikacijo, ali uporabi sklicevanje za dvigala, ki niso bili predmet postopka ugotavljanja skladnosti,
- če nosilec ne želi vzdrževati certifikata oziroma odstopi od pogodbe,
- nepopolne ali lažne informacije, posredovane v zvezi s proizvodom,
- če nosilec certifikata ne izvršuje dogovorjenih finančnih obveznosti.

5. PRITOŽBE IN PRIZIVI

Naročnik se lahko pritoži zaradi neustreznega dela CO ali vložiti priziv na odločitev CO. Informacije o tem najde tudi na spletni strani ZVD (<http://www.zvd.si/info/o-zavodu/standardni-pogoji-poslovanja/>). Poti za vložitev so določene v OP-ZVD-04, ki je dostopen na ZVD pri vodji kakovosti.

Pritožbe na delo CO na prvi stopnji obravnava UO certifikacijskega organa. O prejemu pritožbe in odločitvi se pisno obvesti vlagatelja pritožbe. Na to odločitev je možna pritožba direktorju ZVD, ki je drugostopenjski organ in katerega odločitev je dokončna.

Prizive na odločitve CO mora vložnik v pisni obliki vložiti v osmih dneh po prejemu odločitve oziroma v štirinajstih dneh od nastopa dogodka. Vložnik mora priziv ustrezno dokumentirati. Priziv obravnava upravni odbor certifikacijskega organa ZVD, katerega odločitev je dokončna. V primeru, da reševanje pritožbe/priziva traja dlje časa, vlagatelja CO obvesti o poteku reševanja. V primeru utemeljene pritožbe ali priziva vodja CO poskrbi, da se odpravijo razlogi za pritožbo/priziv.

Rok za reševanje pritožbe ali priziva praviloma ni daljši od 14 dni.

6. CERTIFIKACIJSKA DOKUMENTACIJA

Certifikacijski organ izda naročniku certifikacijsko dokumentacijo, ki vsebuje:

- Certifikat o skladnosti (OB-CO-15), Poročilo o ugotavljanju skladnosti dvigala (OB-CO-13) je obvezna priloga certifikata.
- druge informacije, ki izhajajo iz sheme in navodil za delo.

Zavrnitev podelitve certifikata

CO naročnika obvestiti o odločitvi, da ne bo podelil certifikata, in navede razloge za tako odločitev. Če naročnik izrazi interes za nadaljevanje procesa certificiranja, lahko CO nadaljuje proces z zbiranjem informacij in vsemi ostalimi koraki do ponovne odločitve.

Register certificiranih proizvodov

Certifikacijski organ vodi register certificiranih dvigal v informacijskem sistemu Documentis. Register izpolnjuje tajništvo certifikacijskega organa, hrani se na dostopnem mestu na mrežnih diskih. Zapisi vsebujejo:

- identifikacijo in osnovne podatke o dvigalu,
- identifikacijo naročnika.

CO, ki je hkrati tudi priglašeni organ pri Evropski komisiji, obvesti svoj priglasitveni organ – Ministrstvo za gospodarstvo, razvoj in tehnologijo o certifikatih o skladnosti in/ali katerih koli njihovih dodatkih, ki jih je izdal ali umaknil, ter redno ali na zahtevo da na voljo priglasitvenim organom seznam zavrnenih, začasno preklicanih ali drugače omejenih takih certifikatov in/ali kakršnih koli dodatkov. To naredi najmanj enkrat na leto ali na poziv.

Vsak priglašeni organ obvesti druge priglašene organe o zavrnenih, umaknjenih, začasno preklicanih ali drugače omejenih certifikatih o skladnosti in/ali kakršnih koli dodatkih ter jih na zahtevo obvesti o izdanih takih certifikatih in/ali dodatkih. To stori z uporabo aplikacije priglašeni organov CIRCABC.

Komisija, države članice in drugi priglašeni organi lahko na zahtevo dobijo izvod certifikatov o skladnosti in/ali njihovih dodatkov. Komisija in države članice lahko na utemeljeno zahtevo dobijo izvod tehnične dokumentacije in rezultatov pregledov, ki jih je izvedel priglašeni organ. Priglašeni organ hrani izvod certifikata o skladnosti, njegovih prilog in dodatkov ter tehnične dokumentacije, vključno z dokumentacijo, ki jo je predložil proizvajalec, 10 let.

7. SPREMEMBE, KI VPLIVAJO NA CERTIFIKACIJO

Če CO uvede nove ali spremenjene zahteve, ki vplivajo na naročnike – imetnike certifikatov, vodja CO nemudoma te spremembe sporočiti vsem naročnikom. Vodja CO tudi preveri uvedbo sprememb pri naročnikih in sprejme ukrepe, skladno z zahtevami sheme za take primere.

Primeri v katerih je treba ukrepati so:

- spremembe na področju standardizacije (sprejetje novega standarda, ki glede na prejšnjo verzijo vsebuje bistvene spremembe, ki vplivajo na varno uporabo dvigala),
- spremembe v zakonodaji,
- spremembe v pogojih poslovanja CO,
- spremembe, ki jih uvede naročnik.

Vodja CO oceni, če so zaradi uvajanja sprememb potrebne kakršne koli aktivnosti certifikacije (vrednotenje, pregled, odločitev). Če je primerno, CO:

- izda revidirano formalno certifikacijsko dokumentacijo,

Ti ukrepi se izvajajo v skladu z ustreznimi deli shem in navodil za delo. Podrobno bo utemeljena opustitev katere koli od gornjih aktivnosti (npr. če se spremeni zahteva za certificiranje, ki ni zahteva glede zadevnega dvigala, in niso potrebne aktivnosti vrednotenja, pregleda ali odločanja).

Vodja CO preuči tudi vse nove informacije glede izpolnjevanja zahtev za certifikacijo, ki jih CO pridobi potem, ko je bila certifikacija vzpostavljena.

8. OSTALI POGOJI IN POSTOPKI

Podrobnejše informacije v zvezi z:

- zahtevami za dokazila o skladnosti,
- uporabo certifikata in znaka certifikacije,
- spremembami, ki vplivajo na certifikacijo,

so podane v Pogojih - certificiranje dvigal – modul G (OB-CO-16).

9. OBVLADOVANJE SPREMEMB

ND-CO-05 revizija 0	Shema je nova in ne nadomešča predhodnih.
ND-CO-05 revizija 1	V točki 5 je dodan je sklic na nov obrazec OB-CO-16.
ND-CO-05 revizija 2	V točkah 2 in 3 so izbrisana neustrezna določila, ki se ne nanašajo na postopek certificiranja, natančno je določeno obveščanje naročnika v primeru neskladne dokumentacije in ostalih neskladnosti.
ND-CO-05 revizija 3	Dodana so poglavja o prekinitvi veljavnosti, odvzemu in preklicu certifikata in o pritožbah in prizivih ter spremembah, ki vplivajo na certifikacijo.
ND-CO-05 revizija 4	Ni vsebinskih sprememb. Privzeto je sklicevanje na novi Pravilnik o varnosti dvigal (Ur. l. RS, št.: 44/24) ter sklic na bistvene zdravstvene in varnostne zahteve je sedaj v prilogi 2 pravilnika (do sedaj v prilogi 1)